

D • N

24/2 1955

Huvudet i sanden

Den socialdemokratiska tidskriften Tiden har vågat betona det självklara att vår brist på atomvapen begränsar våra försvarsmöjligheter — och därmed minskas, lika självklart, våra utsikter att undgå anfall. "Om alla våra grannar under de närmaste åren utrustas med taktiska atomvapen, förefaller det sannolikt att Sveriges militära läge allvarligt försvagas, så länge vi inte själva skaffar oss sådana vapen... Om man kommer till slutsatsen, att vi måste utrusta oss med taktiska atomvapen, får man naturligtvis också ta de ekonomiska konsekvenserna därav." Morgon-Tidningen, vars uppfattning är av intresse på grund av att den kan antas härröra från regeringen, är upprörd över detta påpekande. Tidningen vill inte höra talas om saken. Dess motivering, för att använda ett alltför vänligt uttryck, består i ilska mot atomvapnet över huvud. Detta vapen kan användas till mänsklighetens utrotande; vill Sverige arbeta på den linjen? skriker regeringsorganet. Sådan är argumentationen, framförd på fullt allvar, för att vi skall underlåta att anskaffa ett vapen av ojämförlig betydelse, även om detta vapen står våra grannländer, ja, praktiskt taget alla länder i Europa till buds.

Då överbefälhavaren och andra militära myndigheter berört atombombsfrågan bör detta, skriver tidningen vidare, "ses som ett fyllande av dessa myndigheters självklara uppgift att icke underlåta någon information, som kan bli av betydelse för de politiska myndigheternas beslut". Det är ren förfälskning av överbefälhavarens betänkande. I detta betänkande betonas gång efter annan och med utomordentlig skärpa det taktiska atomvapnets grundläggande betydelse för vårt försvar. Om vi blir anfallna av en stat med atomvapen och själva icke har sådana, kommer, heter det i betänkandet, "det svenska försvaret i ett synnerligen ogynnsamt läge". Tillgång till atomvapen synes i övrigt vara av särskilt värde för försvararen, som härigenom erhåller ett verksamt medel att begränsa angriparens möjligheter till massinsats med över-

lägsna styrkor." "Om en småstat saknar atomstridsmedel och ej ingår i någon allians, som disponerar sådana stridsmedel, kan detta därför i vissa lägen utgöra en lockelse för en angripare." Dessa och en rad andra liknande uttalanden visar att enligt överbefälhavaren vår risk för krig i hög grad ökas och vår förmåga att motstå ett angrepp katastrofalt minskas genom bristen på atomvapen. Dessa uttalanden har inte diskuterats eller ens refererats i regeringspressen — nu går man ända till att förneka dessa uttalandens ostridiga innebörd.

Överbefälhavaren utgår från att även om vi har atomvapen det sannolikt blir nödvändigt att redan från början uppge svenska områden till den eventuella angriparen, alltså Ryssland. Hur läget enligt detta resonemang blir om vi saknar atomvapen är lätt att inse. Även på den punkten iakttar den neutralistiska pressen en obrottslig tystnad. Saken får inte beröras, då kan folket bli oroligt, för att begagna vår förre försvarsministers alltid hållbara motivering för mörkläggning.

Det verkliga skälet för regeringsorganets ställningstagande och för tystnaden kring överbefälhavarens utredning är uppenbart: det gäller att skydda regeringens utrikespolitik. Vi kan inte, i varje fall inte på mycket länge, få atomvapen

annat än från västmakterna. En överenskommelse med västmakterna i detta hänseende behövs kanske inte medföra vårt inträde i Atlantpakten, men det är klart att vår samhörighet med Västern genom ett sådant avtal framhäves och att vi alltså gör ryssarna missnöjda. Den neutrala politiken leder sålunda till konsekvensen att vårt försvar på en avgörande punkt måste åsidosättas, varmed följer ökad risk för att vi skall angripas. Regeringen och den följ samma pressen tar denna konsekvens. Men man kan inte ta den öppet, inte säga ut vad det gäller. Den enda utvägen blir att sticka huvudet i sanden, att vara tyst och tysta ned.

Isolationismens försvarsattityd har i fråga om atombomben på kort tid undergått en märklig förändring. Annu för några år sedan var det vanligt att behandla atomvapnen med överlägsenhet och förakt; vi som talade om deras dominerande vikt påstods vara illa underrättade. Nu har denna hållning blivit omöjlig; atomvapnen förklaras vara så fruktansvärda att det är oanständigt att vilja skaffa sig dem. Om denna nya linje förenades med total pacifism, med krav på avrustning och självuppgivelse, vore det åtminstone logik i galenskapen. Men man talar om vår orygliga försvarsvilja samtidigt som man avvisar tanken på atombomber. Och man har till och med panna att för defaultism beskylla dem som öppet säger ut att vi inte kan försvara oss med sekunda vapen. Denna förljugna, ofta säkert omedvetet förljugna, verksamhet bygger på, litat till och avser att bevara medborgarnas okunnighet och likgiltighet.